

בית משפט השלום בראשון לציון בפני כב' השופט רפי ארניה

ת"א 52180-12-14 ארצי ואח' נ' אלקן

התובעים:

1.נועם ארצי
2.מירי ארצי
ע"י ב"כ עו"ד אלה אופיר

נגד

הנתבע:

דוד אלקן
ע"י ב"כ עו"ד מאיה עזריאל לאוב

פסק דין

- 1
- 2 1. בפניי תביעה לפיצויים לפי חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה - 1965 (להלן: "החוק") בגין פרסום
- 3 פוסט בפורום הקהילתי של היישוב כרמי יוסף בו מתגוררים הצדדים.
- 4 ברקע הדברים, חילופי דברים שהיו בין התובע לבין הנתבע בבוקרו של יום שבת ה- 6.12.2014
- 5 כאשר הגיע הנתבע לביתם של התובעים על-מנת להלין על המוזיקה הרועשת הבוקעת,
- 6 לטענתו, מחצר הבית.
- 7 הצדדים חלוקים בנוגע למה שארע במהלך המפגש בין השניים. התובעים טוענים כי הנתבע,
- 8 אשר נכנס לחצרם ללא רשות, התבקש על-ידי התובע לעזוב את המקום והלה ליווה אותו אל
- 9 היציאה בנימוס רב. הנתבע מצדו טוען כי במהלך האירוע התייחס אליו התובע בגסות רוח
- 10 ונקט כלפיו באלימות מילולית ופיזית.
- 11 2. כאמור ובהמשך לאירוע הנ"ל, פרסם הנתבע פוסט בפורום הקהילה של היישוב באינטרנט, ובו
- 12 נאמרו הדברים הבאים:
- 13 "בריונות אלימה בכרמי יוסף.
- 14 בשבת לפני הצהרים נשמע בביתי קול רועם של מוסיקה. מתוך ענין
- 15 הלכתי בעקבותיו ודרש (צ"ל: דרך - ר.א.) שער פתוח נכנסתי בפעם
- 16 הראשונה בחיי לחצר מוקפת חומה גבוהה. ניגשתי לדלת ולצלצל פותח
- 17 גבר מגודל. אני: שבת שלום. הוא בגערה: מי נתן לך להיכנס? אני: השער
- 18 היה פתוח. הוא צועק על בנו: למה השארת את השער פתוח? וואי
- 19 (בצעקה) תסתלק מכאן! ומקלל. אני: אפשר לבקש ממך להנמיך את
- 20 עוצמת המוסיקה? הוא: אני לא גר בבית קברות ולא שואל אותך. הוא:
- 21 דוחף אותי בכוח לכיוון השער ומקלל אותי אני: למה באלימות? אפשר

בית משפט השלום בראשון לציון בפני כב' השופט רפי ארניה

ת"א 52180-12-14 ארצי ואח' נ' אלקן

- 1 גם לדבר. הוא: (שוב מקלל ודוחף בכוח) אני מכיר אותך. אתה זה שכל
2 הזמן מתלונן עלי אני אקרא למשטרה (חשבתי לעצמי: הלוואי !!)
- 3 איני מכיר את הצעיר, מעולם לא התלוננתי עליו לאיש, אולם ראיתי אותו
4 מבקש סליחות בדבקות ביום הכיפורים האחרון בבית הכנסת. על פי
5 החצר, הטרקטורון, הג'יפ והתנהגותו האלימה של האיש יש לו מה
6 להסתיר מאחורי החומות הגבוהות.
- 7 כתובתו היא רחוב הרימון 4
8 (ההדגשות אינן במקור – ר.א.).
- 9 3. התובעים טוענים כי הדברים שפורסמו על-ידי הנתבע בפורום הקהילתי מהווים פרסום לשון
10 הרע כמשמעותו בחוק. לטענתם, הנתבע הציג אותם כאנשים אלימים, בריונים ולא
11 נורמטיביים ובכך פגע בשמם הטוב בקרב חברי הקהילה ביישוב.
12 עוד נטען כי הנתבע פעל בחוסר תום-לב וכן כי הפרסום הוא חסר שחר ואינו מתאר את עובדות
13 האירוע לאשורן.
- 14 4. הנתבע אינו מכחיש כי הוא זה אשר פרסם את הפוסט בפורום הקהילתי. לטענתו, הדברים
15 שפורסמו הם אמת לאמיתה ומתארים במדויק את אשר ארע. כמו-כן, הפרסום הוא לגיטימי
16 ונועד לבקר את התנהגות התובע, להביאה לידיעת תושבי היישוב כדי למנוע הישנות מקרים
17 דומים בעתיד.
- 18 מכל מקום נטען, כי אין מדובר בהוצאת לשון הרע. הנתבע לא הציג את התובעים כעבריינים
19 או לא נורמטיביים והקורא הסביר לא היה מפרש זאת כך. לכל היותר, מדובר בביקורת או
20 הבעת דעה על התובע.
- 21 זאת ועוד, שמם של התובעים לא נזכר, ומשכך ממילא לא ניתן היה לייחס להם את האמור
22 בפוסט. הנתבע טען עוד כי יש לדחות את תביעת התובעת על הסף שכן הפוסט אינו נוגע אליה
23 כלל ועיקר, וההתייחסות היא להתנהגותו הגסה של התובע.
- 24 לחילופין, נטען לתחולתן של ההגנות בהתאם לסעיפים 14 - 15 לחוק ולהקלות הקבועות
25 בסעיפים 19 (2), (3), (4) לחוק.
- 26 **דיון**
- 27 5. הוראות חוק איסור לשון הרע יוצרות מתח בין שתי זכויות אדם מרכזיות ויסודיות - הזכות
28 לשם טוב והזכות לחופש הביטוי. ברוב המקרים זכויות אלה מתקיימות זו בצד זו. עם זאת,
29 לעתים קיים ניגוד בין שמו הטוב של אדם לבין חופש הביטוי ביחס אליו. האיזון העדין בין
30 הזכויות בא לידי ביטוי באופן שבו עוצבו כלל ההסדרים בחוק ובדרך הבנייתו (ראו רע"א

בית משפט השלום בראשון לציון בפני כב' השופט רפי ארניה

ת"א 52180-12-14 ארצי ואח' נ' אלקן

1 4740/00 אמר נ' יוסף פ"ד נה (5) 510 (14.8.2001), ע"א 214/89 אריה אבנרי נ' אברהם שפירא,
2 פ"ד מג (3) 840 ((22.10.1989)).

3 6. בע"א 751/10 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין - אורבך (פורסם במאגרים, 8.2.2010) הותווה סדר
4 הדיון בתביעות לשון הרע כדלקמן:

5 "תרשים הזרימה בתביעות לשון הרע הוא כלהלן: בשלב הראשון נבחנת
6 השאלה אם הביטוי מהווה לשון הרע על פי אחת מארבע החלופות
7 בהגדרה שבסעיף 1 לחוק, והאם מתקיים יסוד הפרסום כמשמעותו
8 בסעיף 2 לחוק. רק אם התשובה חיובית עוברים לשלב הבא ובוחנים אם
9 הביטוי נהנה מאחת החסינויות המוחלטות (פרסומים מותרים) הקבועות
10 בסעיף 13 לחוק. אם נכנס הפרסום לד' אמות אחת החסינויות - דין
11 התביעה להידחות. אם לא כן, אנו עוברים לשלב הבא ובוחנים אם
12 הפרסום מוגן על פי אמת המידה הקבועה בסעיף 14 לחוק על שתי רגליה
13 - אמת בפרסום ועניין ציבורי. אם הפרסום אינו נהנה מהגנה זו, יש
14 להמשיך ולבחון אם הפרסום מוגן בתום ליבו של המפרסם, בגדר אחת
15 מהחלופות הקבועות בסעיף 15 לחוק במשולב עם חזקות תום הלב בסעיף
16 16. היה ונתברר כי הפרסום אינו נהנה מהגנת סעיף 14 או מהגנת סעיף
17 15, או-אז עוברים לשלב הרביעי של הסעדים".

פרסום לשון הרע – האומנם?

18
19 7. סעיף 1 לחוק קובע:

20 "לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

- 21 (1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או
22 ללעג מצדם;
23 (2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;
24 (3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת,
25 בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;
26 (4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו,
27 נטייתו המינית או מוגבלותו;..."

28 8. הוראת סעיף 1 לחוק אינה דורשת גרימת פגיעה בפועל בשמו הטוב של אדם כתוצאה מפרסום.
29 די בכך שהפרסום עלול לגרום לפגיעה כזו.

30 בבואנו לבחון אם ביטוי מסוים מהווה לשון הרע, יש להתחשב באופן שבו הביטוי נתפס בעיני
31 האדם הסביר. מבחן זה הוא מבחן אובייקטיבי המתמקד בשאלה כיצד אדם סביר ורגיל היה
32 מבין את הפרסום. בהתאם לכך, אין חשיבות לכוונת המפרסם או לדרך שבה הובן הפרסום

בית משפט השלום בראשון לציון בפני כב' השופט רפי ארניה

ת"א 52180-12-14 ארצי ואח' נ' אלקן

- 1 על-ידי הנפגע (ע"א 1104/00 דוד אפל נ' איילה חסון, פ"ד נו(2) 607 (10.1.2002) אלא נבחנת
2 ההשפעה שיש לאמירות על ההערכה לה זוכה האדם בעיני הציבור (ע"א 334/89 רבקה מיכאלי
3 נ' בלה אלמוג, פ"ד מו(5) 555 (20.12.1992)).
- 4 משמעות הפרסום נבחנת לא רק על סמך המילים המדויקות שבהן השתמש המפרסם, אלא
5 גם אל מול הנסיבות החיצוניות הסובבות את הפרסום הרע (ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ
6 בע"מ נ' חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד לא(2) 281 (24.2.1977); ע"א 5653/98 פלוס נ'
7 חלוץ ואח', פ"ד נה(5) 865 (16.8.2001)).
- 8 זאת ועוד, קיומה של לשון הרע נבחן במנותק משאלת אמיתות תוכן הפרסום (ראו פרשת אפל
9 הנ"ל בעמוד 617). פרסום יכול שיהיה אמת לאמיתה, ועדיין אם יש בו כדי להשפיל או לבזות
10 - ייחשב הוא ללשון הרע. בשלב זה, אין חשיבות כאמור גם למניע או לכוונה שעמדה מאחורי
11 הפרסום (ראו פרשת אילנה דיין הנ"ל).
- 12 9. בראי ההלכות הנ"ל, אבחן אם הדברים שפורסמו מהווים לשון הרע.
13 כפי שצוין לעיל, בפוסט מושא התובענה, גולל הנתבע את השתלשלות העניינים, על-פי גרסתו,
14 בכל הנוגע למפגש שהיה בינו לבין התובע.
- 15 בפוסט מצוין כי התובע דחף וגידף את הנתבע מספר פעמים, הוא כונה 'מגודל' ובסיפא נרשם
16 כי "על פי החצר, הטרקטורון, הג'יפ והתנהגותו האלימה של האיש יש לו מה להסתיר
17 מאחורי החומות הגבוהות".
- 18 10. על-פי אמות המידה שנקבעו בפסיקה, אני סבור כי הדברים עולים כדי לשון הרע בהתאם
19 לחוק.
20 התובע הוצג באור שלילי כאדם בעל התנהגות אלימה ובריונית אשר יש לו מה להסתיר,
21 ומציירות אותו כעברייני. הנתבע יחס לתובע מעשי אלימות והתנהגות לא נורמטיבית ואף
22 פלילית.
- 23 בהתאם למבחן האדם הסביר, יש בדברים אלה כדי לפגוע בתובע ולהשפילו בקרב חברי קהילה
24 ביישוב בו מתגוררים הצדדים.
- 25 בסיכומיו טוען הנתבע כי הדברים שהועלו בפוסט אינם יכולים לפגוע בתובע ולהשפילו
26 בהתחשב במוניטין השלילי שצבר לעצמו והתנהגותו האלימה בעבר כלפי תושבי היישוב.
27 הנתבע הפנה בעניין זה לחקירות העדים מטעמו (ראו סעיף 25 ג לסיכומים).
- 28 איני מקבל את הטענה.
- 29 כאמור, פרסום ייחשב כלשון הרע גם אם הוא עלול להשפיל, לבזות או לפגוע באדם. החבות
30 בניזקין תקום גם אם המעשה לא גרם להשפלתו או לביזויו של הנפגע. העילה של פרסום לשון

בית משפט השלום בראשון לציון בפני כב' השופט רפי ארניה

ת"א 52180-12-14 ארצי ואח' נ' אלקן

- 1 הרע אינה מותנית בכך שלנפגע היה שם טוב טרם הפרסום, שכן גם אדם בעל שם רע (ואיני
2 קובע דבר בעניין זה לגבי התובע), זכאי לכך ששמו לא יושחר עוד יותר ללא הצדקה (ראו ספרו
3 של אורי שנהר **דיני לשון הרע**, נבו הוצאה לאור בע"מ, עמ' 155 - 156).
- 4 אף ששמו של התובע לא נזכר במפורש, הרי שניתן להבין בבירור כי הדברים יוחסו לו. 11
5 הנתבע ציין את כתובת מגוריו של התובע בסיפא של הפוסט ועל כן יכול היה הקורא הסביר
6 המשתתף בפורום הקהילתי של היישוב לזהות את התובע בקלות רבה, במיוחד נוכח העובדה
7 שהמדובר ביישוב לא גדול.
8 בסעיף 3 לחוק נקבע:
9 **"אין נפקא מינה אם לשון הרע הובעה במישרין ובשלמות, או אם היא**
10 **והתייחסותה לאדם הטוען שנפגע בה, משתמעות מן הפרסום או מנסיבות**
11 **חיצוניות, או מקצתן מזה ומקצתן מזה"**.
- 12 כבר נפסק, כי המבחן שעל פיו ייקבע האם ייחס הפרסום מעשים פסולים למי שטוען כי הוא
13 הנפגע, הוא מבחן אובייקטיבי.
14 לעתים האדם הסביר עשוי להבין שהפרסום מתייחס למי שטוען כי הוא הנפגע, גם אם אותו
15 אדם אינו מוזכר בפרסום בשמו המפורש וגם אם שמו של אותו אדם מופיע בפרסום בצורה
16 משובשת או חלקית (ראו שנהר, עמוד 124; ת"א (מחוזי - חיפה) 664/81 **בן עמי נ' כלבו - עיתון**
17 **חיפה** (פורסם במאגרים, 28.8.1983)).
- 18 הצלחת התביעה אינה מותנית בכך שהאדם הסביר יהיה בטוח כי הפרסום מתייחס לתובע.
19 לצורך קיום החבות על-פי החוק די בכך שהפרסום עלול להתפרש כמתייחס אל התובע (ת"א
20 (מחוזי - ירושלים) 636/71 **שרף נ' שרותי יעוץ כלכלי בע"מ** (פורסם במאגרים, 9.6.1977)).
- 21 12. לא כך הוא הדבר בכל הנוגע לתובעת, רעייתו של התובע.
22 בחינת הדברים האמורים בפוסט לפי מובנם הרגיל והסביר ובהתאם לנסיבות החיצוניות
23 הסובבות את הפרסום, מעלה כי דברי לשון הרע יוחסו לתובע בלבד ולא לתובעת.
24 בנסיבות אלה, דין תביעת התובעת להידחות.
- 25 13. אשר ליסוד הפרסום הרי שאף הוא מתקיים ביחס לתובע, שכן הנתבע אינו חולק על כך כי
26 פרסם את הפוסט בפורום חברי הקהילה של היישוב כרמי יוסף.
27 ויובהר, התובע לא נדרש להוכיח כי דברי לשון הרע הגיעו בפועל למאן שהוא מחברי הקהילה
28 המשתתפים בפורום. בהתאם לסעיף 2 (ב) (2) לחוק, פרסום ייחשב כ'פרסום' לפי החוק אם
29 **"עשוי היה, לפי הנסיבות, להגיע לאדם זולת הנפגע"**.

בית משפט השלום בראשון לציון בפני כב' השופט רפי ארניה

ת"א 52180-12-14 ארצי ואח' נ' אלקן

14. התוצאה היא אפוא כי התובע הוכיח שהדברים שפורסמו בפורום הקהילתי עולים כדי לשון הרע בהתאם לחוק.

לפיכך יש לבחון האם קמות לנתבע ההגנות הקבועות בחוק, כך שאין להטיל עליו חבות בגין פרסום לשון הרע.

הגנת אמת בפרסום

15. ההגנה הראשונה עליה ביקש הנתבע להסתמך היא הגנת אמת בפרסום הקבועה בסעיף 14 לחוק, וזו לשונה:

”במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש”.

הגנת אמת בפרסום כוללת שני תנאים מצטברים. האחד, נוגע למידת אמיתות הפרסום המהווה לשון הרע. כאשר בהקשר זה נקבע כאמור בסיפא של הסעיף כי ההגנה לא תישלל בשל העדר הוכחת ”אמיתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש”. השני, נוגע למידת העניין הציבורי שבאותו פרסום.

הקביעה האם יש אמת בפרסום היא קביעה עובדתית המושתתת על ראיות ועדויות הצדדים, במסגרתה יש לבחון את תוכן הפרסום אל מול המציאות העובדתית. לעומת זאת, שאלת קיומו של עניין ציבורי היא ערכית בעיקרה והיא מוכרעת על-ידי בית-המשפט בהתאם למדיניות השיפוטית.

נתבע, המבקש להתגונן מפני תביעה בגין פרסום לשון הרע בטענת הגנה של אמת בפרסום לפי סעיף 14 לחוק, עליו נטל הראיה:

”נטל הוכחת ההגנה של ”אמת הפרסום” מוטל על המפרסם, וכאשר מוכיח התובע או המאשים את פרסום לשון הרע צריך המפרסם להביא ראיות ’אפירמטיביות’ להוכחת אמיתות הפרסום. נתבע או נאשם המבקש להסתמך על הגנת סעיף 14 חייב להוכיח את אמיתות הפרסום בדרכי הוכחה הרגילות” (שנהר, עמוד 246).

16. האם עמד הנתבע בנטל להוכיח כי עומדת לו הגנת אמת בפרסום? לטעמי, התשובה לכך שלילית.

ראשית, ביתו של התובע, שהינו בית גדול מימדים, מרושת במצלמות אבטחה שתי וערב. בחנתי בהרחבה ובעיון את הסרטונים אשר התובע צירף. בסרטונים אלה נראה הנתבע כשהוא פוסע בשביל הגישה לבית, נכנס דרך השער (ויש לזכור כי על-פי הודאתו של הנתבע עצמו,

בית משפט השלום בראשון לציון בפני כב' השופט רפי ארניה

ת"א 52180-12-14 ארצי ואח' נ' אלקן

1 וכאמור בפוסט, הוא נכנס לחצרי התובע ללא רשות שכן השער היה פתוח – ור' camera 1 קובץ
2 ראשון), חוצה את מגרש הטניס ופוגש בתובע. המצלמות מתעדות בהרחבה ומזוויות שונות
3 את המפגש בין הצדדים (camera 6 קבצים 6,7,8). בחינת קבצים אלה כמו גם בחינת קובץ 6
4 ב - camera 9 אינה מלמדת על קיום מגע פיסי כלשהו בין הצדדים. מתנועות הידיים נראה כי
5 התובע כועס מאוד על הנתבע (עובדה מתבקשת נוכח כניסת הנתבע לחצרי ללא רשות), מצביע
6 החוצה, מנופף לו באצבעו, ומלווה אותו החוצה, ללא שהיה ביניהם מגע פיסי, בוודאי לא מגע
7 פיסי משמעותי. ההיפך הוא הנכון - בעת היציאה החוצה, אף שהשניים צועדים בסמוך אחד
8 לשני, התובע מקפיד לשמור על מרחק מהנתבע ואינו פוסע לצדו.
9 הנה כי כן, בחינת הסרטונים מלמדת על חוסר התאמה בולט בין תוכן הפרסום לבין המציאות.
10 התובע כלל לא נצפה דוחף את הנתבע ונוקט כלפיו באלימות, וזאת בניגוד מוחלט לטענת
11 הנתבע והפרסום בפורום.
12 אכן, בספרו הנ"ל של שנהר נאמר:

13 **"...כי גם כאשר קיים פער מסוים בין המציאות המוכחת לבין הצגתה**
14 **בפרסום, עשוי המפרסם ליהנות בכל זאת מהגנת סעיף 14, אם העובדה**
15 **שהועלתה בפרסום ולא הוכחה היא בגדר 'פרט לוואי שאין בו פגיעה של**
16 **ממש'. סייג זה מורכב למעשה משני תנאים מצטברים, שבהתקיים**
17 **שניהם לא תשלל מהמפרסם הגנת סעיף 14 למרות שבפרסום הופיע פרט**
18 **שגוי. התנאי הראשון עוסק במשקלו היחסי של הפרט השגוי והוא קובע,**
19 **כי ההגנה לא תישלל אם הפרט השגוי יהיה בגדר 'פרט לוואי'. ככל**
20 **שחלקו של הפרט השגוי ביחס לפרסום יהיה קטן יותר, כך בית-המשפט**
21 **ייטה יותר לראות בו 'פרט לוואי'... התנאי השני שבו מותנה הסייג**
22 **שבסעיף 14 סיפא עוסק במידת הפגיעה שהפרט השגוי גרם לנפגע.**
23 **המפרסם יוכל ליהנות מההגנה רק אם הפרט השגוי הוא כזה 'שאינו בו**
24 **פגיעה של ממש'...המבחן העולה מהפסיקה הוא שפרסום פרט שגוי**
25 **יחשב כזה שאינו בו פגיעה של ממש, אם הפגיעה שנגרמה מפרסום**
26 **הפרט השגוי אינה שונה באופן מהותי ומשמעותי מהפגיעה שהיתה**
27 **נגרמת לנפגע אילו תיאר הפרסום את המציאות העובדתית בצורה**
28 **מדויקת" (עמ' 220 - 221).**

29 ואולם, בעניינו אין מדובר בפרט לוואי, לא כל שכן, פרט "שאינו בו פגיעה של ממש".

בית משפט השלום בראשון לציון בפני כב' השופט רפי ארניה

ת"א 52180-12-14 ארצי ואח' נ' אלקן

- 1 הפער ואי הדיוק בין טענת הנתבע לפיה התובע דחף אותו ונקט כלפיו באלימות לבין הנצפה
2 בסרטונים הם משמעותיים ויש בכך כדי לשמוט את הקרקע תחת הגנת אמת בפרסום הקבועה
3 בסעיף 14 לחוק.
- 4 לא נעלם מעיני כי בסיכומיו טען הנתבע כי הסרטונים הוגשו על-ידי התובע שלא בהתאם
5 להוראות הדין. כך לטענתו, התובע לא פירט בתצהיר כי המצלמות תקינות ופעלו כהלכה וכי
6 הסרטונים נאמנים ומהימנים ולא נעשתה בהם התערבות כלשהי. הנתבע הפנה בנוסף לחוות-
7 דעתו של דניאל הרפז, מומחה אודיו ווידאו מטעמו אשר קבע כי נמצאו תופעות חריגות
8 בסרטונים המצביעות על עריכה מכוונת שיש בהן כדי לפגוע במהימנותם (ראו סעיפים 75.1 –
9 75.8 לסיכומים).
- 10 ברם, על אף טענותיו ביחס לקבילותם של הסרטונים, הנתבע לא חלק על כך שהסרטונים
11 שהוגשו משקפים את ההתרחשויות במלואן וכהווייתן (ראו סעיפים 75.9 ו-76 לסיכומים), ועל
12 כן אין לטענות אלה כל נפקות. עוד אוסיף כי צפיתי בסרטונים ונראה כי הם משקפים נאמנה
13 את המתרחש. אני מתקשה להאמין שאילו התובע היה נוהג בנתבע באופן המתואר על ידו,
14 השניים היו פוסעים יחד בסמוך אחד לשני, כפי שנצפה בסרטונים.
- 15 **שנית**, הנתבע הצהיר כי האמירה בסיפא של הפוסט כי **"על פי החצר, הטרקטורון, הגייפ**
16 **והתנהגותו האלימה של האיש יש לו מה להסתיר מאחורי החומות הגבוהות"** היא התרשמות
17 סובייקטיבית שלו על אודות התנהגותו של התובע (סעיף 37 לתצהיר). בנסיבות אלה, ממילא
18 האמירה איננה מבוססת ולא הוכחה אמיתות הפרסום.
- 19 **שלישית**, הנתבע נמנע מלקרוא לעדות את בנו של התובע אשר נכח במקום וזאת חרף חשיבותו
20 להליך ויכולתו לשפוך אור על אשר אירע.
- 21 אומנם, עדותו של הבן היא רלוונטית לשני הצדדים. ואולם, בשים לב לכך כי נטל ההוכחה
22 רובץ על הנתבע להוכיח את טענת הגנת אמת בפרסום, ובהעדר ראיות מספיקות אחרות, יש
23 לזקוף את אי העדת העד לחובת הנתבע.
- 24 יפים לעניין זה הדברים שנקבעו בע"א 78/04 המגן חברה לביטוח בע"מ נ' שלום גרשון הובלות
25 בע"מ, פ"ד סא (3) 18 (5.10.2006):
- 26 **"כלל ידוע הוא, כי אי הבאתו של עד רלבנטי יוצרת הנחה (הניתנת**
27 **לסתירה) כי אילו הושמע העד היה בכך כדי לתמוך בגרסת היריב והסיבה**
28 **לאי הבאתו היא החשש של בעל הדין מעדותו ומחשיפתו לחקירה שכנגד.**
29 **בכך ניתן למעשה משקל ראייתי לראיה שלא הובאה (ראו: יעקב קדמי על**
30 **הראיות (חלק שלישי, 2003) 1659-1649 והאסמכתאות שם). עד נחשב**
31 **רלבנטי לגרסת בעל דין מקום בו קיימת ציפייה הגיונית ומתבקשת**

בית משפט השלום בראשון לציון בפני כב' השופט רפי ארניה

ת"א 52180-12-14 ארצי ואח' נ' אלקן

- 1 בנסיבות המקרה כי בעל הדין ישמיע את העד המסוים לשם גילוי האמת
2 וחקר העובדות כפי שאותו בעל-דין טוען להן ... כאמור, בנסיבות המקרה
3 עולה כי העדת הנהגים חשובה לאישושה הן של גרסת התביעה הן של
4 גרסת ההגנה. במקרים מעין אלו, השאלה על מי מהצדדים מוטלת החובה
5 להעיד את העד, וכנגזרת ממנה ההנחה כי אם היה מעיד הייתה עדותו
6 תומכת בגרסת היריב, היא פועל יוצא של השאלה על מי מהצדדים רובץ
7 נטל ההוכחה לצורך העניין שלשמו נדרשת העדות (קדמי, בעמ' 1652.
8 והשוו: ע"א 793/89 בניני מ.י. גינדי הנדסה ותפיתוח בע"מ נ' כלל חברה
9 לביטוח בע"מ, פ"ד מו (3) 324, 331 (1992)). ודוק: באומרנו נטל ההוכחה
10 בהקשר זה כוונתנו לנטל הבאת הראיות. אי העדת עד רלבנטי אינה
11 בהכרח מערערת את גרסת בעל הדין. אם מדובר בעד שעדותו חשובה לשני
12 הצדדים, אולם בעל הדין שעליו נטל השכנוע הצליח, מבלי להעיד את העד
13 הרלבנטי, להביא ראיות מספיקות אחרות על מנת להעביר את נטל הבאת
14 הראיות אל הצד השני, עשויה אי העדת העד לפעול לרעת בעל הדין השני
15 שעליו נטל הבאת הראיות, על אף שאינו נושא בנטל השכנוע".
- 16 17. אם כן, המסקנה היא כי לא הוכח יסוד האמת בהגנת האמת שבפרסום. בנסיבות אלה, ממילא
17 אין צורך להוסיף ולדון אם היה עניין ציבורי בפרסום (תנאי הדרוש אף הוא לצורך הקמת
18 ההגנה אמת בפרסום הקבועה בסעיף 14 לחוק).
- 19 נוכח האמור, טענת אמת בפרסום כהוראת סעיף 14 לחוק אינה עומדת לנתבע.
- 20 **הגנת תום לב**
- 21 18. טענה נוספת שהעלה הנתבע היא כי עומדת לו הגנת תום הלב.
22 כדי שמפרסם לשון הרע ייהנה מהגנת תום הלב עליו לקיים שני תנאים מצטברים:
23 האחד, כי הפרסום נעשה בתום לב, והשני כי הפרסום נעשה בגדר אחת מ-12 החלופות
24 הנסיבתיות שמונה סעיף זה בחוק (ע"א 354/76 עזבון מנדל שרף ז"ל נ' שירותי יעוץ כלכלי
25 בע"מ, פ"ד לה (4) 169, 175 (30.7.1981); ע"א 250/69 הוצאת מודיעין בע"מ נ' חתוקה, פ"ד
26 כג (2) 135, 137 (15.10.1969)).
- 27 תוכנה המדויק של דרישת תום הלב אינו זהה ביחס לכל חלופה, ופירושה נעשה בהתאם
28 לאינטרסים שלשם הגנתם נוצרה כל אחת מהחלופות (דני"א 2121/12 פלוני נ' אילנה דיין
29 אורבך (פורסם במאגרים, 18.9.2014); רע"א 10520/03 בן גביר נ' דנקנר (פורסם במאגרים,
30 12.11.2006); שנהר, עמ' 260).

בית משפט השלום בראשון לציון בפני כב' השופט רפי ארניה

ת"א 52180-12-14 ארצי ואח' נ' אלקן

1 סעיף 16 מוסיף וקובע את הנסיבות המקימות חזקות ראייתיות המצביעות - בדרך החיוב או
2 השלילה - על קיומו של תום-לב בפרסום :

3 "א) הוכיח הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום באחת הנסיבות
4 האמורות בסעיף 15, ושהפרסום לא חרג מתחום הסביר באותן נסיבות,
5 חזקה עליו שעשה את הפרסום בתום לב.

6 ב) חזקה על הנאשם או הנתבע שעשה את הפרסום שלא בתום לב,
7 אם נתקיים בפרסום אחת מאלה :

8 (1) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא האמין באמיתותו;

9 (2) הדבר שפורסם לא היה אמת והוא לא נקט לפני הפרסום
10 אמצעים סבירים להיווכח אם אמת הוא אם לא;

11 (3) הוא התכוון על ידי הפרסום לפגוע במידה גדולה משהיתה
12 סבירה להגנת ערכים המוגנים על ידי סעיף 15."

13 על משמעותן המעשית של חזקות סעיף 16 לחוק עמד בית-המשפט בפסק-דין פלוס הנ"ל :

14 "דבר החוק הוא בסעיף 16(א) בו, שאם פרסם הנתבע לשון הרע באחת מן
15 הנסיבות הקבועות בסעיף 15 ... כי אז חזקה עליו שבתום-לב עשה, ובלבד
16 שהפרסום לא חרג מתחום הסביר בנסיבות האמורות בסעיף 15 לחוק.
17 ואולם תובע (המערער) יכול שיסתור את החזקה העומדת לזכות הנתבע
18 (הנתבעות) בהעלותו את החזקה שבסעיף 16(ב) לחוק. יָפֵה יוֹסִי אֶת יוֹסִי.
19 וכך, אם תוכח לבית-המשפט אחת מן הנסיבות המנויות בסעיפים
20 16(ב)(1) עד 16(ב)(3), תיעלם ואיננה חזקת תום-הלב הקבועה בסעיף
21 16(א), ולמעשה - הגם שלא להלכה - תיעלם ואיננה הגנת הנתבע לפי
22 סעיף 15 לחוק."

23 סעיף 16 אינו מגדיר את 'תום הלב' הנדרש בסעיף 15, אך ניתן ללמוד ממנו אילו עניינים
24 עשויים להוות אינדיקציה לקיומו או העדרו של תום הלב. בית-המשפט רשאי ללמוד על קיומו
25 או העדרו של תום לב מהותי מהנסיבות המפורטות בסעיפים 16 (א) ו- 16 (ב). לפיכך, מידת
26 הסבירות שבפרסום, מידת אמונתו של המפרסם באמיתות הפרסום, מידת הזהירות של
27 המפרסם בבודקו את אמיתות הטענות שבפרסום וכוונתו, הן רלבנטיות לבחינת תום לבו של
28 המפרסם (שנהר, עמ' 260 - 261).

29 הנתבע טען לקיומה של הגנת תום לב בגין פרסום שנעשה עקב חובה מוסרית וחברתית (סעיף
30 15 (2) לחוק) וכן על הבעת דעה על התובע (סעיף 15 (6) לחוק).

בית משפט השלום בראשון לציון בפני כב' השופט רפי ארניה

ת"א 52180-12-14 ארצי ואח' נ' אלקן

1 יש לציין כי בכתב-ההגנה טען הנתבע להגנת תום הלב גם על פרסום שנעשה לשם הגנה על עניין
2 אישי כשר (סעיף 15 (3) לחוק), ואולם בסיכומיו זנח טענה זו.
3 מכל מקום, דין טענות אלה להידחות זאת, משום שמתקיימת חזקת העדר תום הלב בהתאם
4 לסעיף 16 (ב) (1) לחוק.
5 סעיף 16 (ב) 1 לחוק מונה שני תנאים לקיום החזקה:
6 התנאי הראשון - "הדבר שפורסם לא היה אמת".
7 תנאי זה התקיים. כזכור, קבעתי לעיל כי תיאור האירוע בפרסום לא היה אמת.
8 התנאי השני - "והוא לא האמין באמיתותו".
9 האירוע אירע בנוכחות הנתבע וממילא היה חייב לדעת את העובדות לאשורן. בנסיבות אלה,
10 יש לקבוע כי גם התנאי השני התקיים, שכן אין אדם יכול להאמין בתום לב במה שלא התרחש.
11 משהצליח התובע להקים את החזקה, על הנתבע הנטל להוכיח את תום לבו וזאת באמצעות
12 ראיות חזקות מכפי שצריך היה לעשות אלמלא הוכחה החזקה שבסעיף 16 (ב) לחוק (שנהר,
13 עמ' 259).
14 הנתבע לא הצליח להרים את הנטל על-מנת להפריך את החזקה השלילית ולהראות כי הפרסום
15 נעשה בתום לב זאת משום שהנתבע ידע שהפרסום אינו אמת ועל אף זאת פרסם את הדברים.
16 מעדויות הצדדים בפני התרשמותי כי לנתבע, שהינו אחד מותיקי היישוב, יש בטן מלאה על
17 אנשים מסוגו של התובע, הצעירים, שהגיעו ליישוב זה מקרוב, ושינו את פניו מיישוב ביתי וחם
18 בו "כולם מכירים את כולם" ליישוב של בתי מידות המוקפים בחומות גבוהות, והמרשים
19 לעצמם להתנהל באופן שאינו מקובל על פי תפיסתו. סבורני, כי התנהלות הנתבע שהירשה
20 לעצמו להיכנס לביתו של התובע ללא רשות כדי לנזוף בו על עוצמת המוסיקה בחצר, והפוסט
21 שפירסם בו טען כי אם יש לבית התובע חומות גבוהות – וודאי יש לו מה להסתיר, נובעים
22 מהתמרמרותו הכללית המפורטת לעיל, ועל כן אני מתקשה לקבל את הטענה כי המדובר
23 בהתנהגות אשר באה ממקור חיובי של תיקון עולם.
24 נוכח מסקנה זו, איני נדרש לבחון אם התקיימו אחת הנסיבות הקבועות בסעיף 15 לחוק.
25 התוצאה היא אפוא כי לא חלה הגנת תום הלב על הפרסום.

הגנת זוטי דברים

26
27 20. בסיכומיו טען הנתבע כי הפרסום חוסה תחת הגנת "זוטי הדברים", מכוח סעיף 7 לחוק וסעיף
28 4 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], וזאת לנוכח מקום הפרסום (במרשתת) ותוכנו.

בית משפט השלום בראשון לציון בפני כב' השופט רפי ארניה

ת"א 52180-12-14 ארצי ואח' נ' אלקן

1 הטענה נטענה לראשונה בסיכומים ולא בא זכרה בכתב-ההגנה ועל כן מהווה הרחבת חזית
2 אסורה ואיני נדרש לדון בה.

הפיצוי

3
4 21. לאחר שקבעתי כי הנתבע פרסם לשון הרע וכי הפרסום אינו חוסה תחת אחת ההגנות הקבועות
5 בחוק, מוטלת על הנתבע האחריות לפצות את התובע בגין הנזקים שנגרמו לו עקב הפרסום.
6 22. סעיף 7 א' (ב) לחוק קובע כי במשפט בשל עוולה אזרחית רשאי בית-המשפט לחייב את הנתבע
7 לשלם לנפגע פיצוי שלא יעלה על 50,000 ₪, ללא הוכחת נזק.
8 בהתאם לס"ק (ג) מקום בו הוכח כי לשון הרע פורסמה בכוונה לפגוע, רשאי בית-המשפט לחייב
9 את הנתבע בפיצוי שלא יעלה על כפל הסכום הנקוב בס"ק (ב), ללא הוכחת נזק.

10 סעיף 19 לחוק מונה ארבעה שיקולים שבהם רשאי בית-המשפט להתחשב בבואו לפסוק
11 פיצויים. רשימת הנסיבות המקלות איננה רשימה סגורה. לפיכך רשאי בית-המשפט להתחשב
12 בשיקולים נוספים שפותחו בדרך פסיקתית וזאת נוסף על השיקולים שבסעיף 19 לחוק.

13 23. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים אני סבור כי יש להעמיד את הפיצוי על סך של 10,000
14 ₪.

15 אמנם, התובע הוכיח את עילות תביעתו, ואולם סבורני כי הנזק שנגרם לו אינו גדול במיוחד.
16 לא הוכח כי מידת הפגיעה בתובע ובשמו הטוב הינה גדולה או משמעותית. תפוצת הפרסום
17 מוגבלת ביותר. בהתאם לעדויות חברים, הקבוצה מונה 400 או 500 איש, וכלל לא ברור
18 שכולם צפו בפרסום. נוסף על כך הפוסט הוסר לכל היותר לאחר 4 ימים.

19 כמו כן, התחשבתי במניעיו של הנתבע בפרסום. הנתבע העיד כי פרסם את הפוסט כאשר היה
20 נסער (עמוד 35 לפרוטוקול, שורות 16 - 18) ולא התכוון לפגוע בתובע (עמוד 36, שורות 5 - 9),
21 ועדות זו מקובלת עלי, והתרשמתי כי היא מתיישבת עם האירוע בכללותו. סבורני, כי בנסיבות
22 אלה טוב היה עושה התובע אילו היה מוותר על תביעתו לצרכיה של השכנות אשר בה ימשיכו
23 הצדדים גם לאחר פסק דין זה.

סוף דבר

24 24. התביעה מתקבלת באופן חלקי.

25 א. הנתבע ישלם לתובע סך של 10,000 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד
26 מועד התשלום בפועל.

27 בנוסף, ישלם התובע לנתבע חלק בלבד מאגרת המשפט, בסך של 1,000 ₪ ובנוסף שכר-
28 טרחת עו"ד על סך 2,000 ₪, והכל בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מהיום ועד
29 התשלום בפועל.
30

31 ב. תביעת התובעת נדחית.

בית משפט השלום בראשון לציון בפני כב' השופט רפי ארניה

ת"א 52180-12-14 ארצי ואח' נ' אלקן

- 1 אין צו להוצאות.
- 2 ג. אין מקום להורות על פרסום התנצלות כעתירת התובע, בהעדר סמכות לבית-משפט
3 לצוות על סעד זה זאת, להבדיל מפרסום תיקון והכחשה (ראו סעיף 9 א (2) לחוק וכן
4 ת"א (מחוזי – ת"א) ארגון המורים בבתי הספר העל יסודיים, בסמינרים ובמכללות נ'
5 עיתון "ישראל היום" (פורסם במאגרים, 6.2.2011)).
- 6
- 7 ערעור לבית-המשפט המחוזי תוך 45 ימים.
- 8 המזכירות תשלח את פסק-הדין לבאי-כוח הצדדים.
- 9 ניתן היום, כ"ח חשוון תשע"ז, 29 נובמבר 2016, בהעדר הצדדים.

10

11 רפי ארניה, שופט

12

13

14

